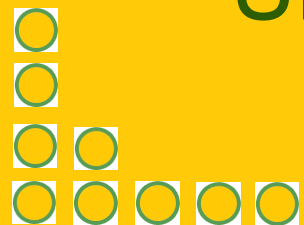

Ukládání dat biodiverzity a jejich vizualizace

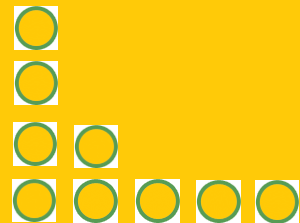
Jiří Jarkovský, Danka Haruštiaková

Institut biostatistiky a analýz, Masarykova univerzita, 2016

III. Ukládání dat

DATA – ukázka uspořádání datového souboru

Parametry (znaky)

Opakování

Pačet	Uvek	a1u cel.10%	aly% %	a2e% %	a3u% %	aly% %	aly cel.10%	a2e cel.10%	a3u cel.10%	aly cel.10%	a1c %	a1sk m/s10 ³	a1Nus m/s10 ³	a1OZ m/s10 ³	a1NaO m/s10 ³
3	1	4									33	12		32	
4	2	7,6	8	58	66	24	06	44	50	1,8	33	95	19	48	10
8	3	4	3	52	55	40	01	21	22	1,6	22	77	35	33	15
11	4	6,1	5	59	64	35	03	36	39	2,1	33	103	26	49	13
12	5	6,9	3	85	88	9	02	59	61	0,6	37	81	13	45	7
14	6	5,9	15	55	70	19	09	33	41	1,1	32	137	33	61	15
16	7	8	18	75	93	7	14	60	74	0,6	34	151	20	59	8
20	8	9,6	3	72	75	23	03	69	72	2,2	40	77	11	38	5
21	9	6	10	67	77	19	06	40	46	1,1	32	120	26	52	11
22	10	3,3	4	55	59	39	01	18	20	1,3	28	81	42	24	12
37	11	3,8	10	60	70	30	04	23	27	1,1	32	111	42	29	11
38	12	6,4	2	76	78	17	01	49	50	1,1	25	355	73	115	23
39	13	6,8	1	57	58	39	01	39	39	2,7	20	234	59	71	18
49	14	8,5	7	67	74	26	06	57	63	2,2	30	155	25	108	17
51	15	9,3	7	57	64	35	07	53	60	3,3	35	129	21	23	4
52	16	2,2	10	55	65	34	02	12	15	0,7	33	45	30	12	8
55	17	9,9	3	78	81	10	03	77	80	0,1	30	189	24	140	18
55	18	5	2	80	82	13	01	40	41	0,7	26	101	25	54	13
6	1	8,8	11	72	83	12	10	63	73	1,1	44	268	366	145	199
9	2	9,2	2	65	68	28	02	61	63	2,6	42	168	269	76	122
13	3	10,0	7	83	90	8	07	83	90	0,8	54	181	201	81	9
15	4	9,6	1	75	76	23	01	72	73	2,2	45	343	47	124	169
17	5	6,0									45	40		21	
19	6	7,2	2	78	80	18	01	56	58	1,3	44	103	17,8	63	109
24	7	8,2	1	72	73	25	01	59	60	2,1	41	209	349	57	96
26	8	10,3	1	85	85	3	01	88	89	0,3	41	364	41,1	112	126
29	9	5,0	1	74	75	21	01	37	38	1,1	39	83	22,1	32	85
30	10	11,9	1	51	52	47	01	61	62	5,6	33	83	134	52	84
31	11	7,2	3	53	55	29	02	38	40	2,1	28	109	27,1	63	155
32	12	10,8	36	50	76	8	39	54	93	0,9	27	145	15,7	105	114
33	13	11,8	22	54	76	16	26	64	90	1,9	45	245	27,4	63	7
34	14	17,0	1	82	83	16	02	139	141	2,7	34	440	31,2	119	84
40	15	10,0	8	72	80	4	08	72	80	0,4	37	176	220	52	65

Zásady pro ukládání dat

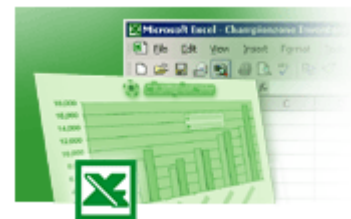
- Správné a přehledné uložení dat je základem jejich pozdější analýzy
- Je vhodné rozmyslet si předem jak budou data ukládána
- Pro počítačové zpracování dat je nezbytné ukládat data v tabulární formě
- Nejvhodnějším způsobem je uložení dat ve formě databázové tabulky
 - Každý sloupec obsahuje pouze jediný typ dat, identifikovaný hlavičkou sloupce
 - Každý řádek obsahuje minimální jednotku dat (např. pacient, jedna návštěva pacienta apod.)
 - Je nepřípustné kombinovat v jednom sloupci číselné a textové hodnoty
 - Komentáře jsou uloženy v samostatných sloupcích
 - U textových dat nezbytné kontrolovat překlepy v názvech kategorií
 - Specifickým typem dat jsou datумы u nichž je nezbytné kontrolovat, zda jsou datумы uloženy v korektním formátu
- Takto uspořádaná data je v tabulkových nebo databázových programech možné převést na libovolnou výstupní tabulku
- Pro základní uložení a čištění dat menšího rozsahu je možné využít aplikaci MS Office

Ukládání dat v MS Office

• MS Excel

- Kontingenční tabulky – rychlá sumarizace rozsáhlých tabulek
- Možnost výpočtů a grafových výstupů přímo v aplikaci
- Visual Basic – složitější aplikace
- Omezení tabulky na 256x65536 buněk (do verze 2003)
- Omezená kontrola chyb při zadávání

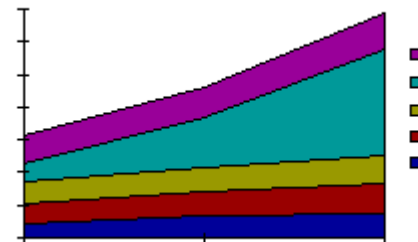
• MS Access

- Plnohodnotná databáze vhodná pro velké množství dat, řádky omezeny v podstatě jen dostupnou pamětí
- Kontrola typu dat
- Relace tabulek – omezení velikosti souboru
- Visual Basic a formuláře – složitější aplikace
- Omezení tabulky na 255 sloupců
- Výpočty a grafy jsou složitější než v Excelu

Možnosti MS Excel

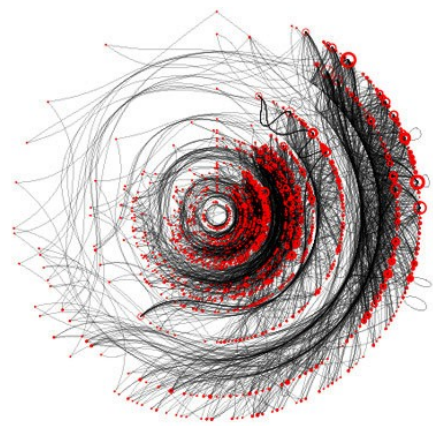
- Správa a práce s tabulárními daty
- Řazení dat, výběry z dat, přehledy dat
- Formátování a přehledné zobrazení dat
- Zobrazení dat ve formě grafů
- Různé druhy výpočtů pomocí zabudovaných funkcí
- Tvorba tiskových sestav
- Makra – zautomatizování častých činností
- Tvorba aplikací (Visual Basic for Applications)

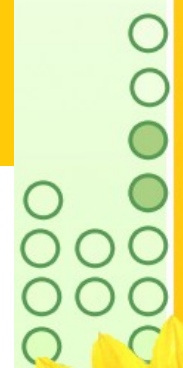
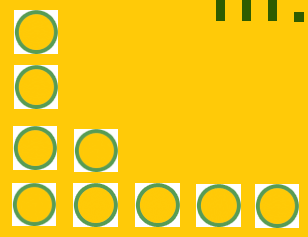
Počet z	Délka	Pohlaví
1	2	
2		
3		
4		
5		
6		
7	26	
8	106	
9	121	
10	160	
11	34	
12	45	
13	70	
14	72	
15	87	
16	Celkový součet	
17		

17	10	2
18	12	3
19	5	4
20	8	5
21	4	8
22	7	9
23	9	11
24	suma součinů řádků	310
25		

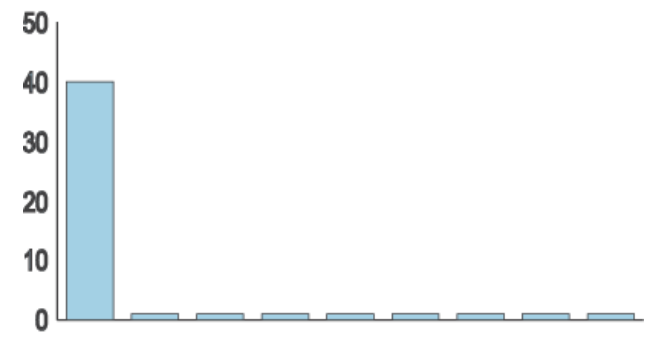
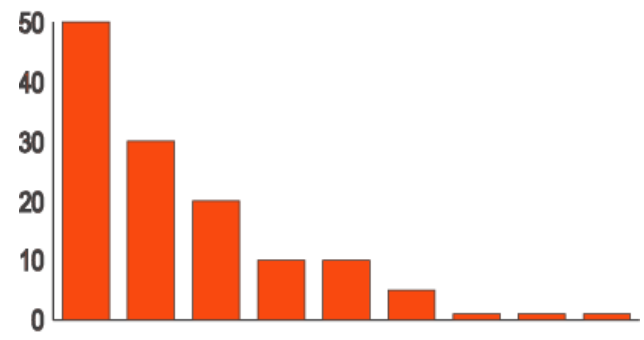

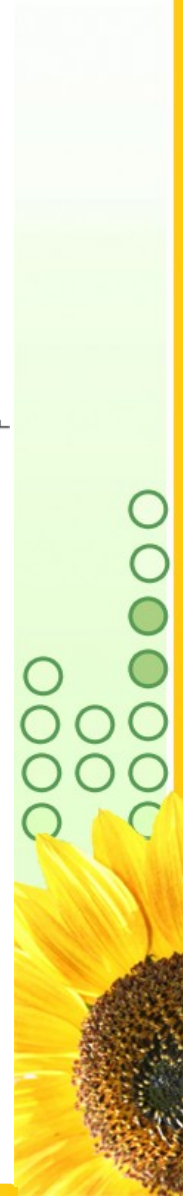
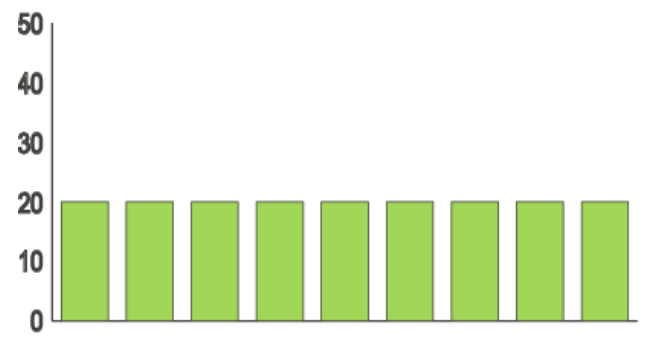
III. Vizualizace biodiverzitních dat

Species abundance curves

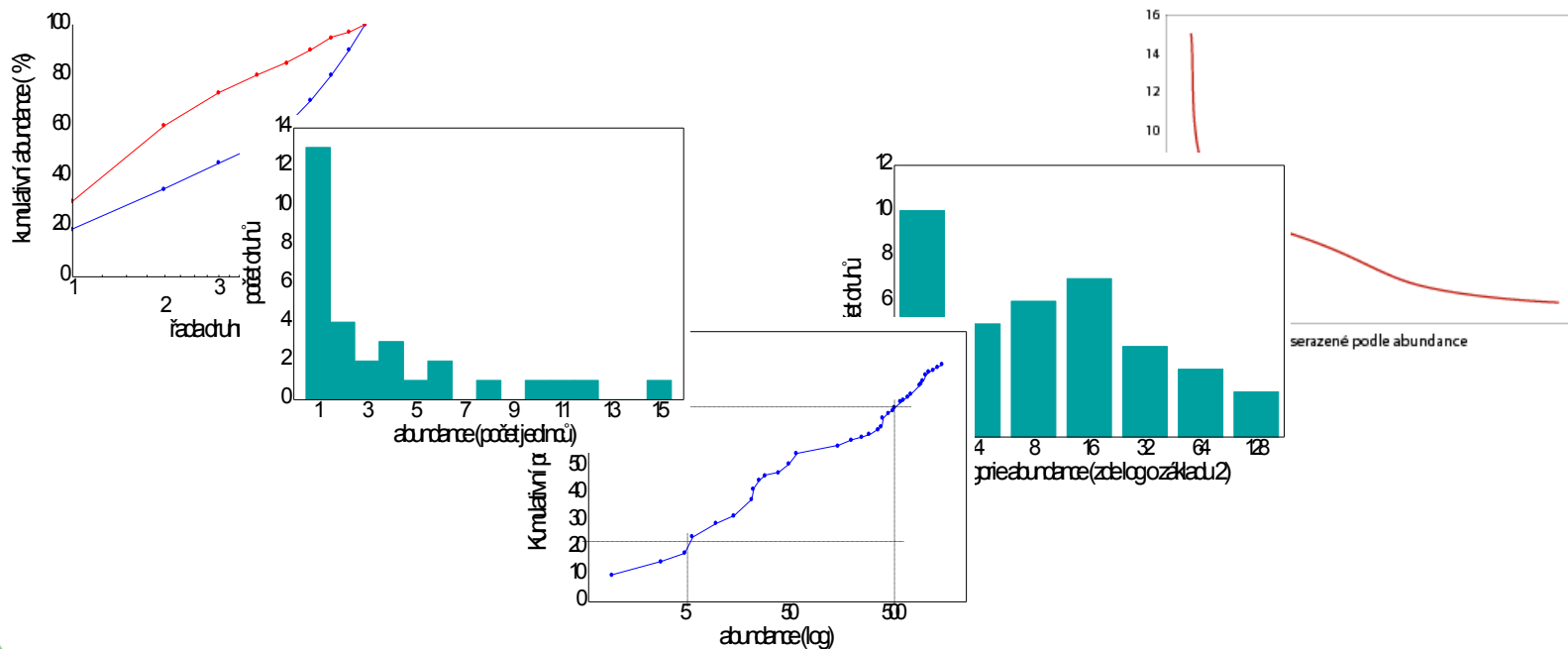

?

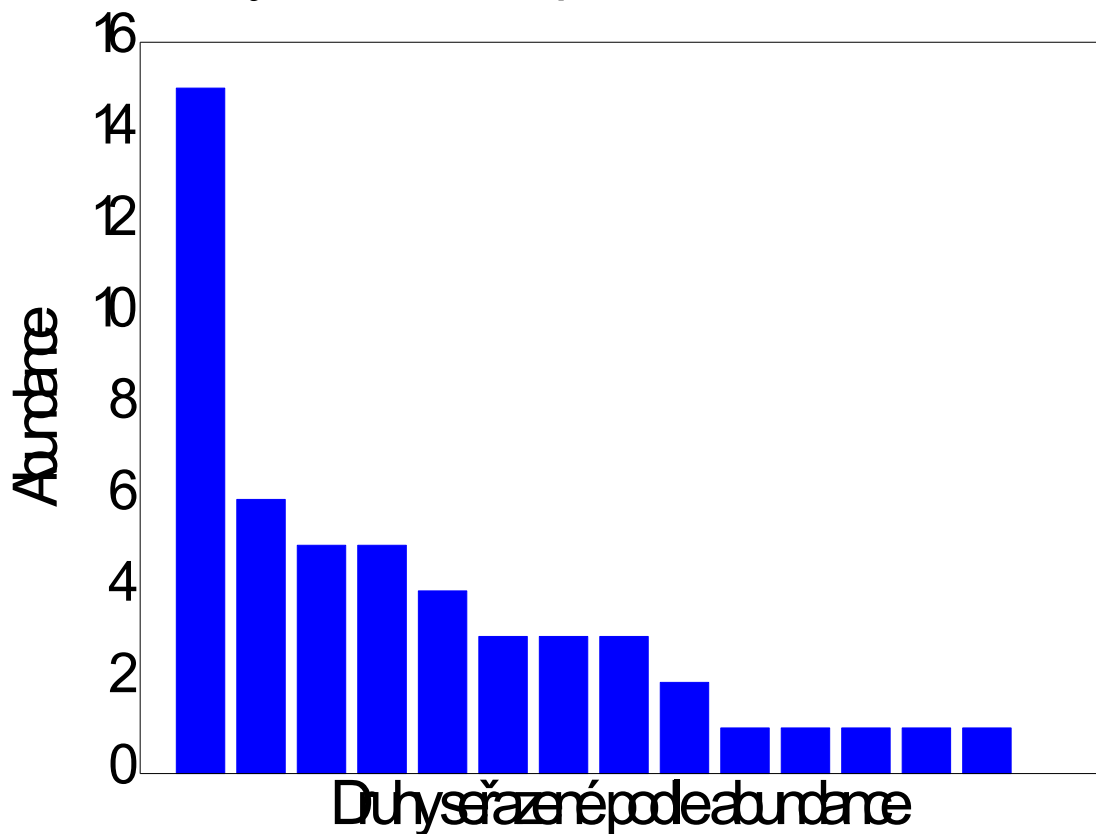
Zobrazení křivky společenstva

- Různé metody zobrazení – různé pohledy na společenstvo
- Jednoduché optické srovnání různých společenstev nebo modelových průběhů společenstev
- Jednoduchá tvorba v Excelu

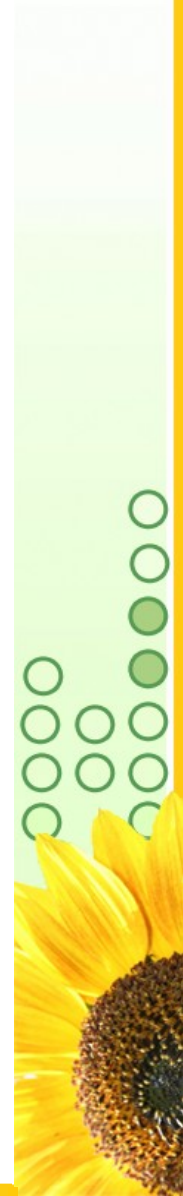
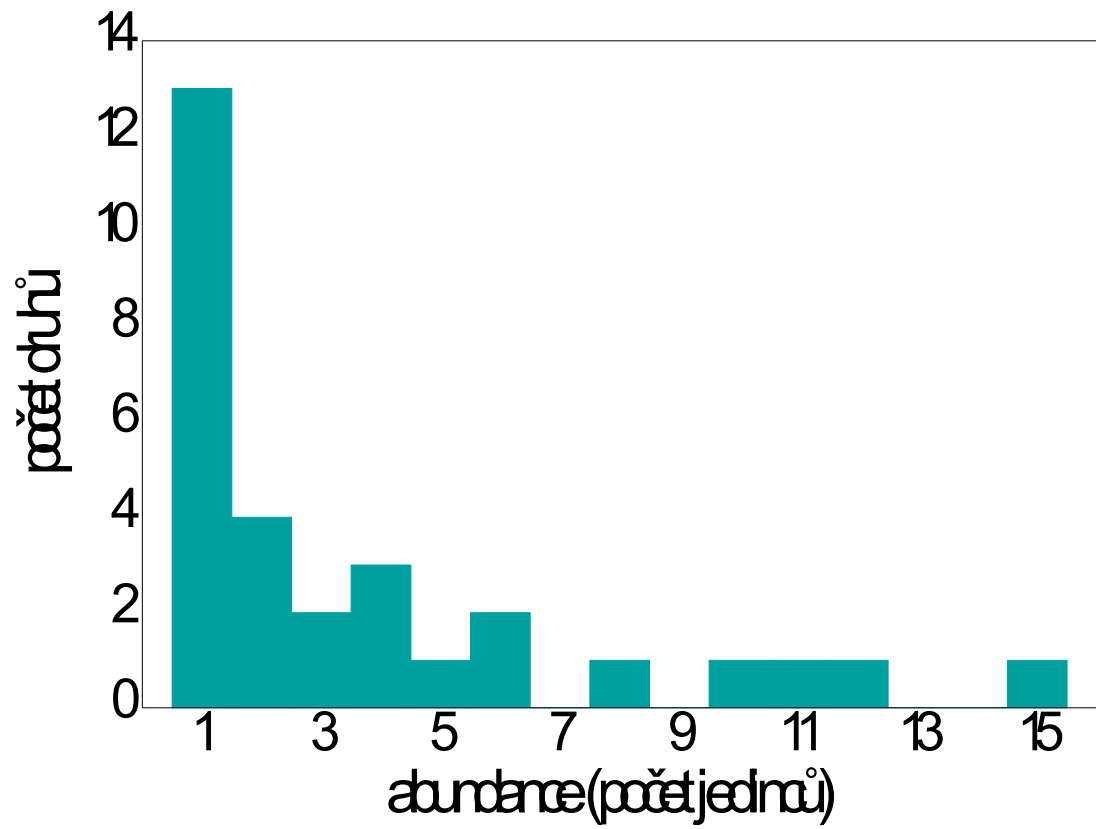
Graf pořadí abundancí

- Graf zobrazuje abundanci druhů seřazených podle této abundance. Poskytuje uživateli přehled o tvaru společenstva – vyrovnanost abundancí, přítomnost „ocásku“ vzácných druhů apod.

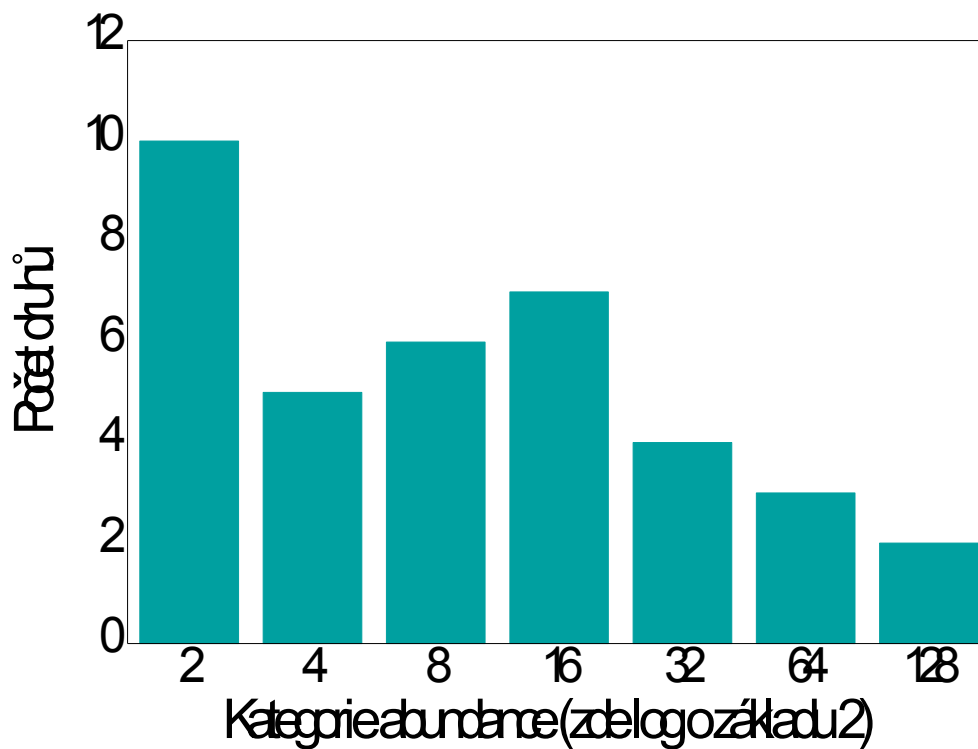
Graf abundance druhů

- Četnost druhů s danou abundancí je vynášena proti hodnotám nalezených abundancí. Graf poskytuje uživateli přehled o rozložení vzácných, středně početných a hojně se vyskytujících druhů.

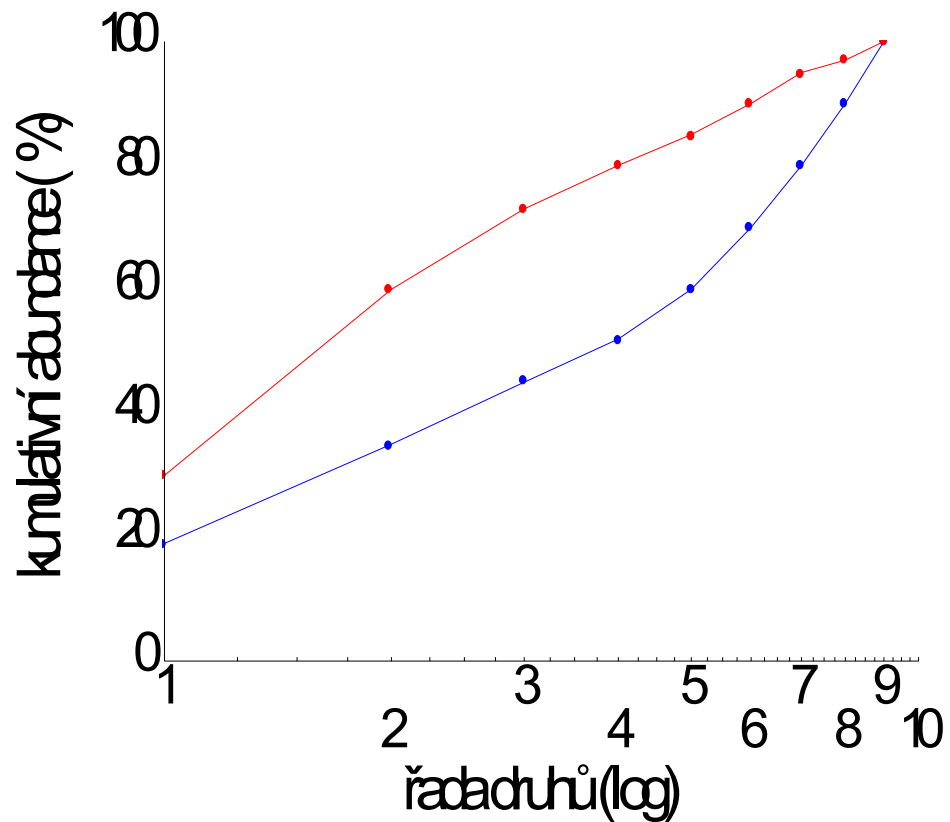
Graf kategorií abundance

- Je obdobou grafu četnosti druhů s určitou abundancí, namísto konkrétních hodnot zde jsou ale třídy abundance a četnost druhů k nim náležejících. Opět umožňuje sledovat relativní podíly vzácných a hojných druhů. Ve formě početnosti druhů v log třídách abundance jsou generovány výsledky některých species abundance models.

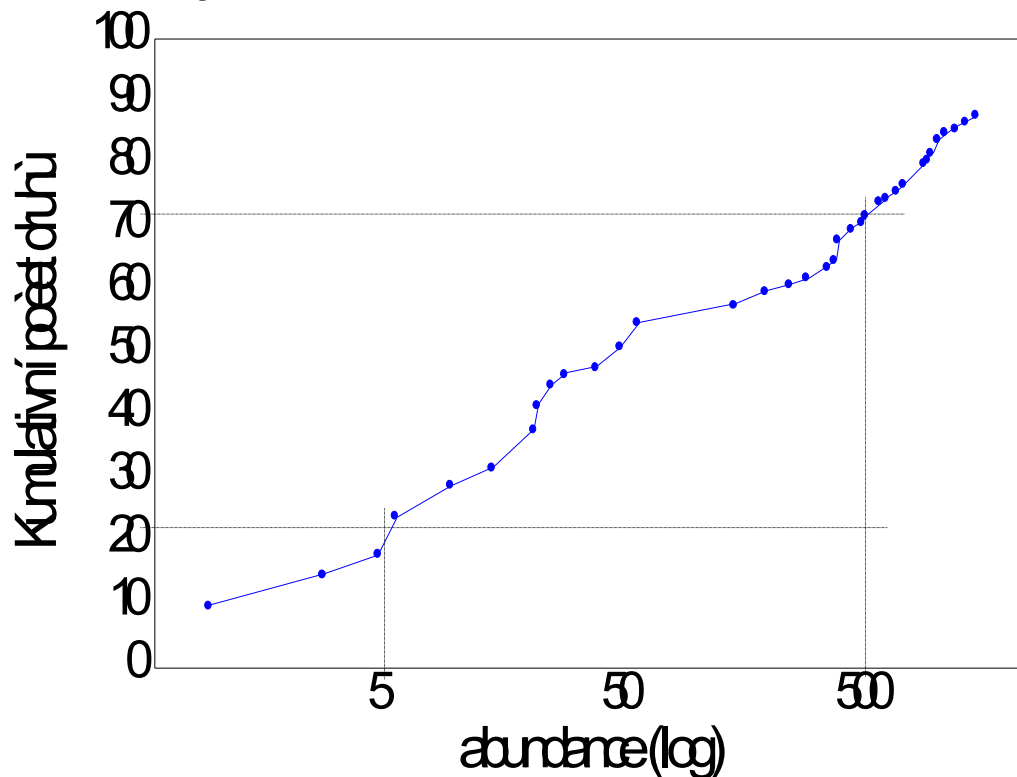
K- dominance plot

- Tento graf vynáší kumulativní abundanci druhů proti logaritmu druhové řady. Může být využit pro optické srovnání diverzity různých vzorků

Kumulativní počet druhů

- Graf vynáší kumulativní počet druhů proti ose jejich logaritmované abundance. Graf slouží jako doplněk k výpočtu Q statistiky, který je založen na obdobně uspořádaných datech. Zobrazuje strmost narůstání počtu druhů se stoupající abundancí.

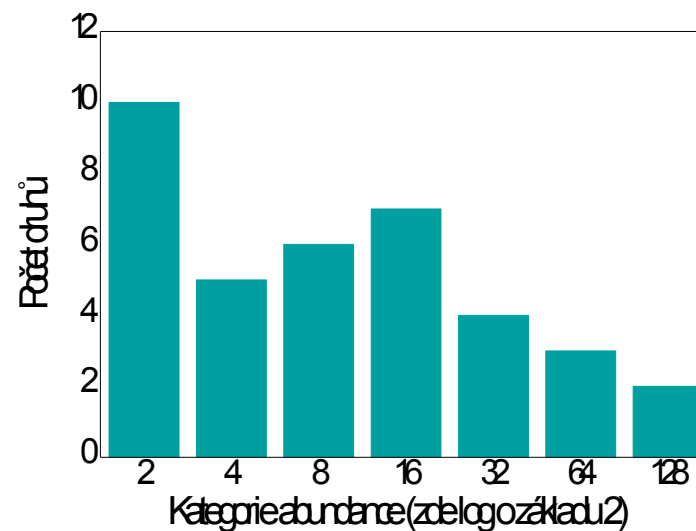

Rozložení dat

- Abundance taxonů napříč lokalitami nabývají obvykle lognormálního rozdělení
- Častý výskyt odlehlých hodnot (lokalita s taxonem s vysokou abundancí)

Pozor na průměr!
Lepší bude medián!

Transformace a standardizace dat

- Logaritmická transformace o vhodném základu (nejčastěji přirozený nebo dekadický)

$$y'_i = \log(b_0 + b_1 y_i) \quad b_0 = 1, b_1 = 1$$

- Při srovnání diverzity mezi různými společenstvy je třeba zohlednit i rozdílnou celkovou abundanci a data před srovnáním standardizovat.
 - Přepočet abundancí na procentuální strukturu společenstva
 - Standardizace abundance každého taxonu na standardní normální rozdělení

$$z_i = \frac{y_i - \bar{y}}{s_y}$$

